

ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՑ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հաստատում եմ՝
ՄՄՀ ռեկտոր
Դ.Ս. Գաբրիելյան
21 փետրվարի 2013 թ.

ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ

**ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ԿՈՒՏԱԿՄԱՆ և ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ**

ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ

ԵՎ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳՄԱՆ, ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ Ու ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ

Քննարկվել և ընդունվել է

ՄՄՀ գիտխորհրդում

“21” փետրվարի 2013 թ.

Արձանագրություն թիվ 40

Ստեփանակերտ

Ընդհանուր դրույթներ

Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ:

Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը և հետևաբար, իր՝ որպես մասնագետի, կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որը ենթադրում է մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

1.Սույն կանոնակարգը հիմնվում է «Կրթության մասին» և «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ԼՂՀ օրենքների, ԼՂՀ կառավարության «ԼՂՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասին» որոշման, ԼՂՀ ԿԳ նախարարի հրամանով հաստատված «Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգ»-ի, «Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույց»-ի և ԼՂՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

2.Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից:

1. Հիմնական հասկացությունները

1.1. Բակալավրիատը բարձրագույն կրթության առաջին աստիճանն է, որը ներառում է 4 լրիվ ուսումնական տարիների ավարտուն դասընթացներ: ՄՄՀ-ում բակալավրիատի տևողությունը 4 ուսումնական տարի է:

1.2. Մագիստրատուրան բարձրագույն մասնագիտական կրթության երկրորդ աստիճանն է, որի տևողությունը ՄՄՀ-ում առկա ուսուցմամբ՝ 2 տարի է, հեռակա ուսուցմամբ՝ 3 տարի):

1.3. Ուսումնական տարին ուսանողի 40-շաբաթյա բոլոր տեսակի ուսումնական արդյունավետ աշխատանքների ժամանակն է, որից առնվազն 32 շաբաթը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին և իրականացվում է երկու կիսամյակներով՝ աշնանային և գարնանային:

1.4. Հմտությունը կոնկրետ առաջադրանք կամ աշխատանք կատարելու համար անհրաժեշտ գիտելիքի ու փորձի առկայությունն է, որը ձևավորվում և ստուգվում է գործնական(սեմինար)աշխատանքների ու անհատական առաջադրանքների կատարման ընթացքում:

1.5. Կարողությունը գիտելիքի, ընկալման, ունակությունների և հմտությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական (առանձնահատուկ ուսման տվյալ բնագավառի համար) և ընդհանուր (անկախ բնագավառից):

1.6. Կրթական արդյունքը այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և(կամ) կարողանա անել ուսանողը ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը գուցակցվում է համապատասխան գնահատման համակարգով, որը հնարավորություն է տալիս դատել դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման մասին:

1.7. Կրթական ծրագրով որոշվում է ուսումնառության տվյալ աստիճանում մասնագիտական ուղղվածությունը, կրթության բովանդակությունը, կրթական արդյունքի չափորոշիչները:

1.8. Կրթական (ուսումնական) մոդուլը ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն մասն է: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը մեկ կիսամյակ է՝ դրանով սահմանափակված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ:

1.9. Ակադեմիական կրեդիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով

արտահայտված ուսումնական բեռնվածքի չափման համընդունելի պայմանական միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

1.10. Կրեդիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ ուսանողին համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

1.11. Կրեդիտների կուտակման և փոխանցման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որում ուսանողի մեկ ուսումնական տարվա լրիվ ուսումնական աշխատածավալը չափվում է 60 ECTS կրեդիտով:

Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

1.12. ԼՂՀ-ում 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է միջին առաջադիմության ուսանողի 30 ժամ ընդհանուր (լսարանային, արտալսարանային, ինքնուրույն և այլ) աշխատածավալին:

1.13. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական առավելագույն աշխատածավալը 1,5 կրեդիտային միավոր է (համարժեք է 45 ժամին):

1.14. Կրեդիտային համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,

- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների համառոտագրերը, նախապայմանները և հատկացված կրեդիտները, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլ տեղեկատվություններ, հրապարակվում են վաղօրոք տեղեկագրքերի տեսքով (տպագրվում և/կամ տեղադրվում են ԲՈՒՀ-ի կայքէջում):

- կրեդիտը ուսանողին հատկացվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Կրեդիտը չի փոխարինում թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով: Ուսանողը

վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների ողջ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ թվանշանների) հետ միասին,

• կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը:

1.15. Կրեդիտային միավորով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային և արտալսարանային (նաև ինքնուրույն իրականացվող) բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանց հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն:

1.15.1. Լսարանային բեռնվածություն- ուսումնական աշխատաժամանակի բաղադրիչ, որն ընդգրկում է ուսումնառության կազմակերպման լսարանային ձևերի բոլոր տեսակները՝ դասախոսությունները, գործնական, սեմինար և լաբորատոր պարապմունքները:

1.15.2. Արտալսարանային բեռնվածություն- ուսանողի կողմից ինքնուրույն կամ դասախոսի հսկողությամբ կատարվող աշխատանքի համար հատկացվող ժամանակ՝ հանձնարարված գրականությունն ուսումնասիրելու և մշակելու, դասախոսությունների տեքստերը վերանայելու, գործնական, սեմինար և լաբորատոր աշխատանքներին, ընթացիկ և կիսամյակային քննություններին նախապատրաստվելու, կուրսային, ավարտական և այլ տիպի աշխատանքները կատարելու համար:

2. ՄՄՀ-ում կրեդիտային միավորներով ուսուցման կազմակերպման հիմնական սկզբունքները

2.1. ՄՄՀ-ում բակալավրի և մագիստրոսի կրթական աստիճաններում ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է **30** կրեդիտային միավոր(**10%** թույլատրելի շեղումով), ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ **60** կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը՝ **1800** ակադեմիական ժամ):

2.2. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1,5 կրեդիտային միավորին:

2.3. ՄՄՀ-ում ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է աշնանային և գարնանային կիսամյակներով: Ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է **20** շաբաթ, որի ընթացքում իրականացվում են տեսական ուսուցումը, ընթացիկ ստուգումները, ստուգարքներն ու քննությունները, ուսումնական, արտադրական և հետազոտական (մագիստրատուրայում) պրակտիկաները, բակալավրի ավարտական աշխատանքի և մագիստրոսական թեզի շարադրման ու պաշտպանության աշխատանքները, ինչպես նաև պետական որակավորման քննությունները:

2.3.1. Բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է **240 կրեդիտային միավոր:**

2.3.2. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է **120 կրեդիտային միավոր:**

2.4. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

3. Կրեդիտների հատկացումը

3.1. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը ելնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար միջին առաջադիմության ուսանողից պահանջվող անհրաժեշտ աշխատածամանակի իրատեսական կանխատեսումից:

3.2. Կրթական արդյունքի դրական գնահատման դեպքում մոդուլին հատկացված կրեդիտները շնորհվում են ամբողջությամբ:

3.3. Կրթական մոդուլին հատկացվող կրեդիտները նախընտրելի է ունենան ամբողջական արժեքներ:

3.4. Դասընթացին (կրթական մոդուլին) հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև չկա միարժեք կապ: Լսարանային ժամերի թիվը կախված է պարապմունքների ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդներից և այլն:

3.5 Պրակտիկաների յուրաքանչյուր շաբաթվան և պաշտպանությանը տրվում է 1 կրեդիտային միավոր:

3.5.1. Կուրսային աշխատանքի (մագիստրատուրայում նաև ռեֆերատի ու զեկուցման) կատարումը և պաշտպանությունը գնահատվում է 3 կրեդիտային միավորով:

3.5.2. Ամփոփիչ որակավորման քննության նախապատրաստվելու, հանձնելու և ավարտական աշխատանքի կատարման համար տրվում է 16 կրեդիտային միավոր:

3.5.3. Մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով հետազոտական աշխատանք կատարելու համար նախատեսվում է 16 կրեդիտային միավոր (ըստ կիսամյակների՝ 0,4,6,6), իսկ թեզի շարադրման և պաշտպանության համար՝ 12 կրեդիտային միավոր:

3.5.4. Մագիստրատուրայի ուսումնական ծրագրում ներառված գիտահետազոտական և գիտամանկավարժական փորձուսուցման համար նախատեսված է համապատասխանաբար 4-ական կրեդիտային միավոր:

3.5.5. *Մարմնակրթության, էթիկետի հիմունքներ* առարկաների համար կրեդիտային միավորներ չեն նախատեսվում:

4. Ուսումնական ծրագրերը, դասընթացները (կրթական մոդուլները) և ավարտական պահանջները

4.1.1. Բակալավրի կրթական ծրագիրը ներառում է վեց հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական(ՀՍ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական(ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական(ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտացման դասընթացներ(ՀՄԴ), ընդհանուր առողջապահական (ԸԱ), ինչպես նաև կրթական այլ բաղադրիչներ(ԱԲ) (հավելված 1):

4.1.2. Մագիստրատուրայի ուսումնական ծրագիրը ներառում է չորս կրթամաս՝ ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ(ԸՄԱ), մասնագիտական դասընթացներ (ՄԴ), ընդհանուր մանկավարժահոգեբանական և մասնագիտացման առարկաներ (ԸՄՄԱ) և կրթական այլ բաղադրիչներ(ԱԲ):

4.2. Կրթական ծրագրում ներառված կրթական մոդուլները ունեն իրենց դասիչները և ներկայացվում են հատկացված կրեդիտներով ու լսարանային

ծանրաբեռնվածությունով: Նշվում է նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

4.3. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների: Դասընթացների մոդուլացումը կատարվում է՝ ելնելով նվազագույն կիսամյակների ընթացքում դասընթացն ավարտելու սկզբունքից:

4.4. Դասընթացներն իրենց բնույթով բաժանվում են երեք հիմնական խմբերի՝

ա/ *պարտադիր դասընթացներ* - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ, որոնք դասավանդվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ/ *պարտադիր ընտրովի դասընթացներ* - որոնց ուսումնասիրման կիսամյակը ընտրում է ուսանողը՝ պահպանելով դրանց նախապայմանները:

գ/ *ընտրովի դասընթացներ* – պետական չափորոշիչներից բխող և ֆակուլտետների կողմից առաջարկվող դասընթացներ, որոնք ընտրում է ուսանողը առաջարկվող ցանկից, իսկ դրանց անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

4.5. Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր կրթամասին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը:

4.6.1. Բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՄՄՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի **240 կրեդիտ** ուսումնական բեռնվածություն (ներառյալ կուրսային աշխատանքները և պրակտիկաները), որոնց համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն **8**՝ ներառյալ **16** կրեդիտ արժեքով մասնագիտական ամփոփիչ քննությունը:

4.6.2. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՄՄՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի **120 կրեդիտ** ուսումնական բեռնվածություն (ներառյալ պրակտիկաները), որոնց համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն **8**՝ ներառյալ **28** կրեդիտ արժեքով ավարտական աշխատանքը:

5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

5.1. Համակարգի հիմնադրույթները

5.1.1. ՄՄՀ-ում գործում է բակալավրիատի և մագիստրատուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների, ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների (ստուգարքների և քննությունների), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառման օգնությամբ ապահովել ուսանողի գիտելիքների և կարողությունների արդյունարար գնահատման արժանահավատությունն ու օբյեկտիվությունը:

5.1.2. Ստուգարքներին և քննություններին ուսանողի պատրաստվածության մակարդակին ներկայացվող պահանջները պետք է ապահովեն գիտելիքների համակողմանի ստուգումը, ապագա մասնագետի մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների գնահատումը՝ համաձայն մասնագիտական համապատասխան կրթական չափորոշիչի:

5.1.3. Հանրագումարային ստուգումները (քննությունները և ստուգարքները) նպատակ ունեն գնահատելու տվյալ կիսամյակում ուսանողի ստացած տեսական և գործնական գիտելիքները, դրանց կայունությունը, ստեղծագործական մտածողության զարգացումը, ինքնուրույն աշխատանքի հմտությունների ձեռքբերումը, ստացած գիտելիքների համադրումը և դրանց կիրառումը գործնական խնդիրների լուծման ժամանակ:

5.1.4. Ընթացիկ ստուգումը կիսամյակի ընթացքում դասընթացի որոշակի բաժինների յուրացման մակարդակի ստուգման և գնահատման ձև է, որի կիրառումը՝

ա) նպաստում է առարկայից առավել կայուն գիտելիքների տիրապետմանը՝ կիսամյակի ընթացքում ուսանողի անընդհատ և համաչափ աշխատանքի միջոցով, բ) դյուրացնում է հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերման գործընթացը՝ հնարավորություն ընձեռելով ուսանողին դասընթացը հանձնելու մաս առ մաս,

գ) բարձրացնում է ուսանողի ուսումնական կարգապահությունը,

դ) նպաստում է ուսանողի անկախության մեծացմանը:

5.1.5. Յուրաքանչյուր կիսամյակում ընթացիկ ստուգումների, ստուգարքների և քննությունների համար սահմանվում են ժամկետներ՝ ըստ ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցի:

5.1.6. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների կազմակերպման, անցկացման և ամփոփման, ինչպես նաև ուսանողների վարկանիշների հաշվառման աշխատանքները կատարվում են համապատասխան դեկանատների կողմից և ամփոփվում ուսումնական մասում:

5.1.7. Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

գ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ),

ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, ընթացիկ և հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

5.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը

5.2.1. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների բնույթից, աշխատաձևավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման մեջ՝ դասընթացներն ըստ ստուգման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) քննությունով ավարտվող դասընթացներ,

բ) ստուգարքով ավարտվող դասընթացներ:

Տվյալ մասնագիտության դասընթացներից ուսանողների գիտելիքների, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ստուգման ձևերը ամրագրվում են մասնագիտության ուսումնամեթոդական փաթեթում:

5.2.2. Քննությամբ ավարտվող դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող հանրագումարային քննության՝ 6 միավոր գնահատումով/Գ₁/, (այսուհետ՝ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ) հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ քննություն՝ յուարքանյուրը՝ 4 միավոր(Գ₂+ Գ₃): Ընթացիկ քննությունը կամ նրա մի մասը, որպես կանոն, անցկացվում է գրավոր (ուսանողների կամ տվյալ առարկայի դասախոսի հիմնավորված առաջարկությամբ և ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող է անցկացվել նաև գրավոր-բանավոր ձևով):

- Սահմանվում են ընթացիկ քննության առաջադրանքի հետևյալ ձևերը. ըստ հարցաշարի, թեսթի, ստուգողական աշխատանքի, վերջիններիս գուգակցմամբ կամ ըստ ստեղծագործական աշխատանքի:

- Հանրագումարային քննության ձևը (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր ու բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի դեկանը:

5.2.3. Ստուգարքով եզրափակվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով ամփոփվող ստուգարքով:

Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականի ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն ընտրում և դեկանատի հետ համաձայնեցնում է դասընթացը կազմակերպող ամբիոնը:

5.2.4. Քննությամբ ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գ_{քն.}) ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ₄:

- Լսարանային պարապմունքներին լիարժեք մասնակցության դեպքում ուսանողը վաստակում է 2 միավոր:

- Լսարանային պարապմունքներին 50% և ցածր հաճախումների դեպքում մասնակցության համար միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

- Տվյալ դասընթացի լսարանային պարապմունքներից բացակայությունների դեպքում հատկացվող միավորը որոշվում է ըստ աղույսակ 1-ի (տես հավելված 2):

- Տվյալ ամսվա ընթացքում համապատասխան փաստաթղթով վավերացված հարգելի բացակայությունների դեպքում, դեկանատի գրավոր թույլտվությամբ, ամբիոնը կազմակերպում է չկատարված լաբորատոր աշխատանքների անցկացում և գործնական (սեմինար) աշխատանքների խորհրդատվություն, որից հետո բաց թողած դասաժամերը հաշվի չեն առնվում դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանը որոշելիս:

- Կիսամյակում դասընթացի լսարանային պարապմունքների մասնակցությանը համապատասխան միավորը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

բ) Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ5, որին հատկացվում է 2 միավոր:

- Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են ռեֆերատը, անհատական տնային առաջադրանքները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը, թեմատիկ զեկուցումների նախապատրաստումը և այլն:

- Կիսամյակի ընթացքում յուրաքանչյուր դասընթացից կարող են հանձնարարվել առնվազն 2 անհատական առաջադրանքներ:

- Բոլոր առաջադրանքների դրական միջինի դեպքում ուսանողը ստանում է ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված 2 միավորը: Հակառակ դեպքում ուսանողն ինքնուրույն աշխատանքի համար միավոր չի վաստակում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

- Ինքնուրույն աշխատանքի (անհատական առաջադրանքների) գնահատականները և հատկացվող միավորները նշանակվում են նույն տեղեկագրում:

Քննությունը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավորով: Վերջնական գնահատման ժամանակ քննության գնահատականը չի կլորացվում :

- Ընթացիկ և հանրագումարային քննությունների արդյունքները գրանցվում են քննությունների տեղեկագրում:

5.2.7. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը)

հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած

միավորների գումար՝

$$Q_{\text{քն}} = Q_{\text{ամփոփ(1)}} + Q_{\text{առաջին ընթացիկ(2)}} + Q_{\text{երկրորդ ընթացիկ(3)}} + Q_{\text{մասն(4)}} + Q_{\text{ինքն(5)}}$$

5.2.8. Ընթացիկ քննություններ չունեցող առարկաների քննության անցկացման ձևը (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր-բանավոր) սահմանվում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ և ռեկտորատի համաձայնությամբ:

5.2.9. Ստուգարքով ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած հանրագումարային/կիսամյակային միավորը (գնահատականը)՝ ($Q_{\text{ստ.}}$) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Q_1 , որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է **2** միավոր (տես 5.2.6.ա կետը):

բ) Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Q_2 , որին հատկացվում է **2** միավոր (տես 5.2.6.բ կետը):

գ) 2 ընթացիկ ստուգումների գնահատականից ($Q_3 + Q_4$):

- Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է **8** բալանոց համակարգով:
- Ստուգման արդյունքները գրանցվում են ստուգարքների տեղեկագրում:

5.2.10. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) ընդհանուր միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{\text{ստ.}} = Q_1 + Q_2 + Q_3 + Q_4$$

5.2.12. Պրակտիկան գնահատվում է ստուգարքի կամ քննության ձևով՝ **20** միավորանոց սանդղակով: Ուսումնական կամ արտադրական պրակտիկաներից հարգելի կամ անհարգելի բացակայությունները չեն լրացվում: **50%-ից** պակաս մասնակցության դեպքում պրակտիկան համարվում է ակադեմիական պարտք:

6. Կիրարկման ընթացակարգը

6.1. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, ստուգումների ձևերը, հարցաշարերը, թեստային կամ այլ առաջադրանքները և ստուգումների անցկացման ժամանակացույցը, ինչպես նաև

գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում):

6.2. Ընթացիկ քննությունների ու ստուգումների, ստուգարքների ու քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում, ներկայացվում ուսումնական մաս և հաստատվում ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից:

6.3. Արգելվում է առանց ռեկտորատի թույլտվության և ուսանողների համաձայնության քննության վաղաժամկետ ընդունումը կամ հետաձգումը:

6.4. Ստուգման ձևի ընտրությունը և անհրաժեշտ նյութերի պատրաստումը իրականացվում է համապատասխան ամբիոնում, քննարկվում և հաստատվում է ամբիոնի նիստում և կիսամյակի սկզբում տրամադրվում է ուսանողներին: Գրավոր ստուգման տարբերակում յուրաքանչյուր հարցի համար պետք է նշվի գնահատման առավելագույն միավորը, իսկ առաջադրանքի ծավալը համապատասխանի հատկացվող ժամանակահատվածին (ընթացիկ քննությանը համար՝ առնվազն 70 րոպե):

6.5. Ընթացիկ քննությունները, որպես կանոն, անցկացվում են ուսումնառության կիսամյակի 7-8-րդ և 16-17-րդ շաբաթներում (8-րդ կիսամյակում՝ 9-րդ և 13-րդ շաբաթներում):

6.6. Ստուգարքով ավարտվող առարկայի ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են ստուգումների թվով համամասնորեն բաժանված ժամանակահատվածներում: Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

6.7. Ընթացիկ քննության կամ ստուգման արդյունքների գնահատումն ու քննարկումն անցկացվում է դասերից հետո՝ անհատական աշխատանքների համար նախատեսված ժամերի շրջանակում՝ առարկան դասավանդող դասախոսի կամ ամբիոնի որոշմամբ՝ նույն առարկան դասավանդող այլ դասախոսի կողմից՝ ստուգմանը հաջորդող աշխատանքային երկու օրվա ընթացքում:

6.8. Գրավոր ստուգման արդյունքները վերջնական ամփոփումից հետո գրանցվում են համապատասխան տեղեկագրում :

6.9. Հետագա մեկ օրվա ընթացքում ուսանողն իրավունք ունի որոշակի հարց(եր)ի գնահատումը բողոքարկելու նպատակով գրավոր դիմել դեկանին, որը

համապատասխան ամբիոնի վարիչի հետ կազմակերպում է բողոքի քննարկումը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Քննարկման արդյունքի մասին կազմվում է արձանագրություն, որը կցվում է տեղեկագրին:

6.10. Ընթացիկ կամ հանրագումարային ստուգմանը(ստուգարքին, քննությանը) դասախոսի բացակայության դեպքում ստուգումն իրականացվում է ամբիոնի այլ դասախոսի կամ հանձնաժողովի կողմից՝ դեկանի համաձայնությամբ (առանձին դեպքերում հարցը լուծվում է ռեկտորի կամ պրոռեկտորի կողմից):

6.11. Ընթացիկ ստուգումից բացակայության դեպքում լրացուցիչ ստուգում չի կազմակերպվում և տեղեկագրում գրանցվում է «չներկայացած»:

7. Ստուգարքների ամփոփումը

7.1. Ստուգարքներն ամփոփվում և ավարտվում են յուրաքանչյուր կիսամյակի քննաշրջանի առաջին շաբաթվա ընթացքում(18-րդ շաբաթ):

7.1.2. Եթե ուսանողը հանձնել է բոլոր ընթացիկ ստուգումները և ունի 8 կամ ավելի միավորներ, ապա տվյալ առարկայի ստուգարքը համարվում է հանձնված:

7.1.3. 1-7 միավորների դեպքում թույլատրվում է հանձնել ստուգարքը գրավոր ձևով:

8. Քննությունների անցկացումը

8.1.1. Բակալավրիատում քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 17-20-րդ շաբաթներում (8-րդ կիսամյակում՝ 9-12-րդ շաբաթներում):

8.1.2. Մագիստրատուրայի 1-3-րդ կիսամյակներում քննաշրջանները կազմակերպվում են 17-20-րդ շաբաթներում (ներառում է նաև ռեֆերատի ու զեկուցման պաշտպանությունը):

8.2. Քննությունների անցկացման ժամանակացույցը կազմվում է դեկանատներում, ներկայացվում ուսումնական մաս և հաստատվում ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից քննաշրջանը սկսվելուց մեկ ամիս առաջ: Յուրաքանչյուր քննության նախապատրաստման համար պետք է տրամադրվի առնվազն 3 օր:

8.3. Քննություններն անցկացվում են հարցատոմսերով, որոնք հաստատվում են ամբիոնի նիստում քննաշրջանից մեկ ամիս առաջ:

8.4.1. Քննության ընդունման ընթացքում կարող են գործածվել տեխնիկական միջոցներ:

8.4.2. Դասախոսն իրավունք ունի տալու լրացուցիչ կամ ուղղորդող հարցեր:

8.4.3. Քննության ընթացքում տվյալ դասընթացից խնդիրներ կամ այլ գործնական առաջադրանքներ տալու դեպքում դասախոսը պարտավոր է ուսանողներին ապահովել խնդրագրքերով, առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ մեթոդական և տեղեկատու ձեռնարկներով:

8.5. Կրթական յուրաքանչյուր մոդուլ գնահատվում է առանձին, և հարցատոմսերն ընդգրկում են միայն տվյալ կիսամյակում դասավանդված թեմաները:

8.6. Բանավոր քննության ընթացքում ստացած գնահատականին ուսանողի անհամաձայնության դեպքում ուսանողը քննասենյակում հայտարարում է, որ համաձայն չէ իր գնահատականին և անմիջապես այդ մասին գրավոր դիմում է դեկանին, որն էլ համապատասխան ամբիոնի վարիչի (անհրաժեշտության դեպքում նաև քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի ներկայացուցչի) հետ կազմակերպում է քննության քննարկումը, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն:

8.7. Տվյալ առարկայից դրական գնահատական (8 և ավելի միավորներ) ունեցող ուսանողը կարող է չմասնակցել այդ առարկայի քննությանը՝ պահպանելով իր գնահատականը կամ մասնակցելով քննությանը՝ բարձրացնել դրական գնահատականը, որը ենթակա չէ իջեցման:

8.8. Ուսումնական մասի և դեկանի կողմից հաստատված քննության (ստուգարքի) տեղեկագիրը դասախոսին տրվում է քննության օրը: Տեղեկագրի մեջ դեկանի կողմից կարող են կատարվել հետևյալ գրառումները.

- «Քննության չի թույլատրված» (թանաքով), այն ուսանողների անվան դիմաց, ովքեր քննաշրջանին կամ տվյալ առարկայի քննությանը (ստուգարքին) մասնակցելու թույլտվություն չունեն,

- «Հանձնված է» գրառումը (թանաքով), եթե ուսանողը տվյալ կրթական մոդուլից ունի դրական գնահատական (այլ բուհից տեղափոխություն, ուսանողական իրավունքի վերականգնում և այլն) և չի ցանկանում մասնակցել այդ քննությանը (ստուգարքին), ինչի մասին նա նախօրոք գրավոր տեղեկացնում է դեկանին:

8.9. Կրեդիտային համակարգի ներդրումից առաջ ստացված գնահատականները փոխանցվում են միջին արժեքով ըստ հավելված 3-ի աղուսյակի 3 :

8.10.Քննության ներկայանալիս ուսանողը պարտավոր է դասախոսին ներկայացնել ստուգման գրքույկը: Դասախոսը քննական տեղեկագրում գրանցում է ուսանողի հարցատոմսի համարը, ուսանողի պատասխանից հետո՝ բարձրաձայն հայտնում գնահատականը, որից հետո գրանցում է տեղեկագրում, դրական գնահատականը նաև ստուգման գրքույկում: Կարգի խախտման դեպքում դասախոսը ենթակա է նկատողության:

8.11.Ամփոփված քննական տեղեկագիրը դեկանատ է ներկայացվում քննության ավարտից անմիջապես հետո:

8.12. Բանավոր քննությունը կազմակերպվում է մեկ օրվա ընթացքում մեկ ենթախմբի համար:

8.13.Ուսանողների գիտելիքների գնահատման համար երաշխավորվում են 9.4 կետում ներկայացված չափանիշները:

9. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

9.1.ՄՄՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 20 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է հավելված 3-ում:

9.2.Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում արդյունարար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը (օրինակ՝ 19 («գերազանց»)):

9.3. Այն դասընթացներին, որոնցից ուսանողը վաստակել է 8-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է «չստուգված», կրեդիտներ չեն հատկացվում և ստուգարքային գրքույկում նշում չի կատարվում:

9.4. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ընթացքում անհրաժեշտ է պահպանել հետևյալ չափանիշները.

- **18-20**միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որն ստուգման ներկայացված ուսումնական նյութին տիրապետում է համակողմանիորեն, ունի համակարգված և խոր գիտելիքներ, ազատ կատարում է ծրագրով նախատեսվող առաջադրանքները, յուրացրել է հիմնական և լրացուցիչ գրականությունը:

• 13-17 միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որը ցուցաբերում է ստուգման ներկայացված ողջ նյութի իմացություն, կատարում է ծրագրով նախատեսվող առաջադրանքները, յուրացրել է հիմնական գրականությունը:

• 8-12 միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որը գիտի ստուգման ներկայացված հիմնական ուսումնական նյութն այն ծավալով, որն անհրաժեշտ է հետագա ուսման ու աշխատանքի համար, և ծանոթ է հիմնական գրականությանը:

• 0-7 միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որը չի յուրացրել նյութը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կատարում առաջադրանքները (0-7 միավորը չի համարվում դրական գնահատական և չի նշվում ուսանողի ստուգման գրքույկում):

9.5. Քննության ժամանակ կամ գրավոր աշխատանքի կատարման ընթացքում ուսանողի անազնվությունը հայտնաբերելիս (ծածկաթերթիկից կամ այլ արգելված աղբյուրից օգտվելու դեպքում) այդ ուսանողի քննությունը (գրավոր աշխատանքը) դադարեցվում է և տեղեկագրում գրանցվում է 0(զրո):

10. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

10.1. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար ՄՄՀ ֆակուլտետները յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած հանրագումարային գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը (հավելված 4):

10.2. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

10.3. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն

ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

- Ծրագրային (գումարային) կրեդիտների (ՇԿ) քանակը
- Գնահատված կրեդիտների (ԳԿ) քանակը
- Վարկանիշային միավորները (ՎՄ)
- Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ):

10.3.1. Ծրագրային(գումարային) կրեդիտը (ՇԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած բոլոր կրեդիտների գումարն է:

10.3.2. Գնահատված կրեդիտը (ԳԿ) այն դասընթացների կրեդիտների գումարն է, որոնք գնահատված են տարբերակված գնահատականներով.

$$\text{ԳԿ} = \sum \text{Կրեդիտ}$$

10.3.3. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) բոլոր գնահատված կրեդիտների և դրանց համապատասխանող ECTS գնահատականների արտադրյալների գումարն է.

$$\text{ՎՄ} = \sum (\text{Կրեդիտ} \times \text{ԹԳ})$$

որտեղ ԹԳ տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS թվային գնահատականն է: Օրինակ, եթե 3 կրեդիտով դասընթացը գնահատվել է 14 միավոր, ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է $3 \times 14 = 42$ ՝ 60 հնարավորից:

10.3.4. Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) գնահատականների կրեդիտներով կշռված միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

$$\text{ՄՈԳ} = \frac{\text{ՎՄ}}{\sum \text{ԳԿ}}$$

10.4. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված տվյալ կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

10.5. Ուսանողի հիմնավորված պահանջի դեպքում բուհը պարտավոր է, համաձայն բուհում գործող կարգի, տրամադրել նրա ակադեմիական տեղեկագիրը ավարտված

ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար՝ 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

11. Ուսանողի առաջադիմությունը

11.1.Ըստ ուսման առաջադիմության՝ ուսանողները դասակարգվում են առաջադիմողների, փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվողների և հեռացման ենթակա ուսանողների:

11.2.Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե կատարել է հետևյալ պահանջները.

- Կիսամյակում ունի 30 կրեդիտ (10% թույլատրելի շեղումով) միջին ուսումնական բեռնվածություն (բայց մեկ ուսումնական տարվա համար՝ պարտադիր 60 կրեդիտ):
- Հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների անհրաժեշտ կրեդիտները:
- Ապահովել է տվյալ կրթական աստիճանի (ծրագրի) համար սահմանված կիսամյակային ՄՈԳ-ի նվազագույն շեմը:

11.3.Ուսանողը համարվում է փորձաշրջանի կարգավիճակում, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված երեք պայմաններից որևէ մեկը:

11.4.Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:

11.5.Փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող ուսանողը դառնում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետներում (պարտքերի մարում) չի ուղղում իր թերացումներն ու բացթողումները:

11.6.Մինևույն կրթական ծրագրում ընդգրկված (հնարավոր է՝ տարբեր ուսումնական բեռնվածություն ունեցող) ուսանողների ակադեմիական առաջադիմությունները համեմատվում են (ուսանողական նպաստներ, պետական, ներբուհական և այլ տեսակի գեղջեր հատկացնելիս) նրանց վարկանիշային միավորների օգնությամբ՝ ըստ բուհում մշակված կարգի:

12. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

12.1.Դրական գնահատված դասընթացի քննության(ստուգման) կրկնում(վերահանձնում) չի թույլատրվում:

12.2. Ստուգմանը, ստուգարքին կամ քննությանը չներկայանալը համարվում է հարգելի քննության օրը և դրան հաջորդող երկու աշխատանքային օրերի ընթացքում համալսարանի ընդհանուր բաժնում գրանցված բժշկական տեղեկանքի կամ բացակայությունը հիմնավորող այլ փաստաթղթի առկայության դեպքում:

12.3.Քննություններին հաջորդող 5 աշխատանքային օրերին կազմակերպվում են «բաց դռների օրեր», որոնց ընթացքում ուսանողը կարող է.

- հանձնել հարգելի պատճառներով քննաշրջանում եզրափակիչ քննությանը չներկայացած մեկ քննություն՝ 8 և բարձր միավորի դեպքում: Այս դեպքում քննության արդյունքը համարվում է քննաշրջանի մեջ :

- վերահանձնել **երեք** անհարգելի պատճառներով չներկայացած կամ «անբավարար» գնահատված (4-7 միավորների դեպքում) քննություն կամ ստուգարք: Այս դեպքում վերահանձնումը համարվում է որպես պարտքերի մարման առաջին շրջանի վերահանձնում

12.4.Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու քննությունն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 8 միավորը չհավաքած (գտնվում է 0-4 միջակայքում) ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում (գրավոր, գրավոր-բանավոր):

12.5.Յուրաքանչյուր առարկայի քննության կամ ստուգարքի ակադեմիական պարտքը թույլատրվում է վերահանձնել միայն երկու անգամ: Պարտքերի մարման համար սահմանվում է երկու շրջան.

- ձմեռային քննաշրջանի համար՝ *փետրվարի 2-րդ, 3-րդ շաբաթները*

- ամառային քննաշրջանի համար՝ *սեպտեմբերի 2-րդ, 3-րդ շաբաթները*

12.6.Պրակտիկային մասնակցած, բայց չորակավորված ուսանողների համար դեկանը պրակտիկայի պարտքերի մարման համար հաստատում է երկշաբաթյա ժամանակացույց :

12.7.Ավարտական որակավորման ամփոփիչ քննության կամ ավարտական աշխատանքի պաշտպանության ժամանակ ստացված գնահատականի վերահանձնում չի թույլատրվում:

12.8.Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր

առաջադիմությամբ կամ այլ պատճառներով պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:

13. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը

13.1.Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը կատարվում է դեկանատներում և ուսումնական մասում:

13.2.Այն ուսանողները, որոնք հաջողությամբ կատարել են ուսումնական տարվա պլանով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները, դեկանի ներկայացմամբ և ռեկտորի հրամանով փոխադրվում են հաջորդ կուրս:

13.3.Կիսամյակում գերազանցիկ է համարվում այն ուսանողը, որը տվյալ կիսամյակում ստուգարքային և քննական առարկաներից, կուրսային աշխատանքներից (նախագծերից), պրակտիկաներից հավաքել է 18-20 միավորներ («գերազանց» գնահատականներ):

13.4.Ուսանողը կարող է նույն կուրսում թողնվել կրկնակի ուսուցման:

13.5.Քննաշրջանի արդյունքները ուսումնասիրվում և քննարկվում են ամբիոնների, ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի, ռեկտորատի և համալսարանի գիտխորհրդի նիստերում:

14. Կրթական ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորումը

14.1.Ուսանողի կողմից ծրագրի ընդհանուր կրթական արդյունքներին համապատասխան կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերումը հաստատվում է բակալավրի ավարտական աշխատանքի (մագիստրատուրայում՝ մագիստրոսական ատենախոսության) կատարումով և պաշտպանությամբ և/կամ ծրագրի ավարտից հետո կազմակերպվող ավարտական (պետական) քննությամբ(քննություններով), որը չի կրկնում կիսամյակային քննություններով հաստատված կրթական արդյունքների գնահատումները:

14.2.Ավարտական որակավորման ամփոփիչ քննություններին և ավարտական աշխատանքի (մագիստրոսական ատենախոսության) պաշտպանության թույլատրվում են բակալավրիատի(մագիստրատուրայի) մասնագիտական (մասնագիտացման) հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած և ծրագրին

համապատասխան բոլոր առարկաներից անցողիկ միավորներ հավաքած ուսանողները:

14.3.Բակալավրի ավարտական աշխատանքի ղեկավար, որպես կանոն, կարող է լինել մասնագիտացնող ամբիոնի պրոֆեսորը, դոցենտը կամ ավագ դասախոսը:

14.4.Մագիստրոսական ատենախոսության ղեկավար, որպես կանոն, կարող է լինել մագիստրոսական կրթական ծրագրեր իրականացնող ամբիոնի պրոֆեսորը կամ դոցենտը, կամ համապատասխան գիտահետազոտական ինստիտուտի գիտությունների դոկտորի կամ թեկնածուի աստիճան ունեցող աշխատակիցը:

14.5.Ավարտական որակավորման պետական քննություն(ներ)ը և ավարտական աշխատանքը (մագիստրոսական ատենախոսությունը) հաջողությամբ հանձնած ուսանողներին ընդունված կարգով տրվում է համապատասխան մասնագիտության (և մասնագիտացման) բակալավրի (մագիստրոսի) դիպլոմ՝ ակադեմիական առաջադիմության մասին տեղեկանքով (դիպլոմի հավելված):

14.6. Գերազանցության դիպլոմ շնորհվում է բակալավրիատում միջին որակական գնահատականի/ՄՈԳ/ հնարավոր առավելագույն արժեքի **90%-ը**, իսկ մագիստրատուրայում՝ **95%-ն** ապահովելու դեպքում, ամփոփիչ ատեստավորումները միայն **«գերազանց»** գնահատականով հանձնած շրջանավարտներին :

14.7.Ավարտական որակավորման ամփոփիչ քննություն չհանձնած կամ ավարտական աշխատանքը (մագիստրոսական ատենախոսությունը) չպաշտպանած ուսանողն ազատվում է համալսարանից, նրան տրվում է տեղեկանք՝ բակալավրական (մագիստրոսական) ուսուցման գործընթացն ավարտելու վերաբերյալ, առանց ավարտական դիպլոմի շնորհման:

14.8.Բակալավրի (մագիստրոսի) ավարտական որակավորման քննության վերահանձնումը կամ ավարտական աշխատանքի (մագիստրոսական ատենախոսության) նոր պաշտպանությունը կատարվում է՝ համաձայն ԼՂՀ ԿԳՆ 2012 թ. փետրվարի 7-ի թիվ N9-Ն հրամանի:

15. Վրեդիտների փոխանցումը

15.1.Այլ բուհերից ՄՄՀ բակալավրի կամ մագիստրոսի կրթական ծրագիր կրեդիտները փոխանցելի են առանձին դասընթացների, դասընթացների խմբի կամ ուսումնառության որոշակի շրջանների տեսքով: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման

վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:

15.2.Այլ բուհերի ուսումնական ծրագրերից ՄՄՀ ուսումնական ծրագրեր կրեդիտներ կարող են փոխանցվել, եթե կրթական մոդուլների՝

ա) բովանդակությունները նույնն են,

բ) կան բովանդակային ոչ էական տարբերություններ,

գ) առկա են բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:

15.3.Այլ բուհում ՄՄՀ ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ՄՄՀ-ի և ընդունող/հյուրընկալող բուհի միջև:

15.4.Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման համար ՄՄՀ-ին ունի ECTS բուհական համակարգող/ուսումնական մաս/:

18.Քննությունների և ստուգարքների անցկացման հսկողությունը

18.1.Քննությունների և ստուգարքների անցկացման նկատմամբ հսկողությունն իրականացվում է ամբիոնի վարիչի, դեկանատի, ուսումնական վարչության և ուսումնական գծով պրոռեկտորի կողմից՝ քննական հանձնաժողով ձևավորելով:

18.2.Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը ստեղծվում է ռեկտորի հրամանով և հաշվետու է ռեկտորին ու ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին:

18.3.Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը իրավասու է դեկանի գիտությամբ ստուգելու ֆակուլտետում անցկացվող բոլոր տեսակի քննություններն ու ստուգարքները, նրանց համապատասխանությունը սույն կանոնակարգին և լսելու ուսանող(ներ)ի պատասխան(ներ)ը:

18.4.Քննության կամ ստուգարքի ընթացքի, դասախոսի կամ ուսանողի պարտականությունների կամ իրավունքների որևէ խախտում նկատելու դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են միջամտելու և (դեկանի օգնությամբ) կանխելու նկատված խախտումը:

18.5. Ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են, անմիջապես գրավոր տեղյակ պահելով բուհի ղեկավարությանը, ղեկանից պահանջելու քննության կամ ստուգարքի դադարեցում: Քննության (ստուգարքի) շարունակման կամ դադարեցման և նոր քննության (ստուգարքի) անցկացման հարցը որոշվում է համալսարանի ղեկավարության և ղեկանի կողմից:

Մերոպ Մաշտոց Համալսարան

ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ «_____»

Ֆակուլտետ

Ուսանող _____

անուն հայրանուն, ազգանուն

Ընդունվել է բակալավրիատ «___» _____ 20__թ.

Նախորդող կրթությունը և ավարտական փաստաթղթի համարը

տրված «___» _____ 20__թ.

«Շնորհված է բակալավրի որակավորման աստիճան»

Բակալավրիատի

մասնագիտությունը

մասնագիտացումը

«___» _____ 20__թ.

«Ուսանողի ուսումնառության անհատական ծրագիրը ստուգված է»

Ուսումնական խորհրդատու՝

Ֆակուլտետի դեկան

անուն, ազգանուն, գիտ.աստ., կոչում

անուն, ազգանուն, գիտ.աստ., կոչում

ստորագրություն
“ ____ ” _____ 20__թ.

ստորագրություն
“ ____ ” _____ 20__թ.

Հավելված 2

Աղուսյակ 1.

Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության համար հատկացվող միավորները ըստ մասնակցության աստիճանի

Մասնակցության աստիճանը	Հատկացվող միավորը
%	
96-100	2
91-95	1.9
86-90	1.8
81-85	1.7
76-80	1.6
71-75	1.5
66-70	1.4
61-65	1.3
51-60	1.2
0-50	0

Հավելված 3

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 20 միավորանոց սանդղակի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանց» (5)	20	A+
«գերազանց» (5)	19	A
«գերազանց» (5)	18	A-
«լավ» (4)	17	B+
«լավ» (4)	15-16	B
«լավ» (4)	14	B-
«բավարար» (3)	13	C+
«բավարար» (3)	10-12	C
«բավարար» (3)	8-9	C-
«անբավարար»(թերի)(2)	7	D
«անբավարար» (2)	մինչև 7	F
«ստուգված»	8-20	S
«չստուգված»	7	U
«չստուգված»	մինչև 7	U-

